

Hold

április – május

Észlelő	R	L	HK	F	Műszer
Babcsán Gábor (Budapest)	1	1	-	-	8 L
Dán András (Budapest)	-	-	-	6	15 T
Farkas László (Budapest)	-	-	-	2	10 L
Iskum József (Budapest)	-	4	-	4	10 L
Kocsis Antal (Balatonkenese)	-	2	4	7	8 L
Mogyorósi Imre (Budakeszi)	-	-	-	7	11 L
Petrovics Péter (Budapest)+	2	1	-	-	5 L
Réti Lajos (Győr)	2	2	-	-	10 T
Szauer Ágoston (Szombathely)	-	-	-	3	15 MC
Tóth Krisztián (Dunakeszi)	1	1	7	-	15 T
Vicián Zoltán (Héhalom)	4	4	-	-	25 T
Dr. Zseli József (Mezőfalva)+	-	-	-	4	19,4 T

Összesen: 13 észlelő 88 megfigyelést végzett. Rövidítések: R=részletrajz, L=szöveges leírás, HK=holdkráter keresztmetszet, HF=holdfázis, F=fotografikus észlelés, T=tükros távcső, L=lencsés távcső, S=légköri nyugodtság, T=légköri átlátszóság, +=új észlelő.

Ez az időszak sem volt kedvező a Hold megfigyelésére, annak ellenére, hogy sokszor volt derült, jó átlátszóságú ég — melyek éppen újhold körüli időszakra estek. Amikor pedig láthattuk a Holdat, akkor olyan alacsonyan volt, hogy megfigyelését a légköri hullámzás erősen befolyásolta.

Ennek ellenére igen szép, gazdag megfigyelési anyagot kaptunk, szépen kidolgozott rajzokkal. Új észlelőnk, Petrovics Péter kis refraktorával készített pontos, szép rajzai bizonyítják ismét, hogy kis műszerrel is lehet értékes munkát végezni, másrészt, hogy kezdő észlelő is készíthet szép rajzot. Külön ki kell emelni Voith Petra szép rajzait, sajnos közlésüket nehezebb lesz megoldani, hogy a finom részletek is megmaradjanak a nyomdai sokszorosítás után. Babcsán Gábor szintén kiváló, térhatású, precíz rajzát is bemutatjuk, amelyet példaként is állíthatunk.

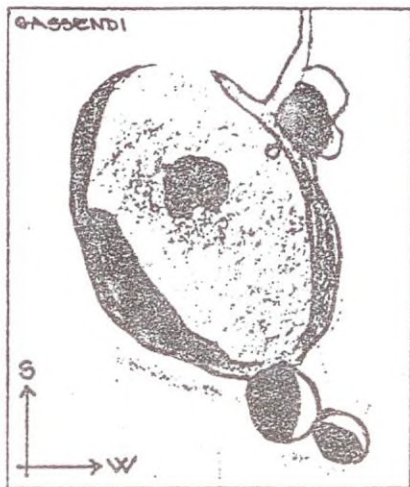
Ismét fotografikus észlelést végeztek legtöbbit, minden fotózónk jó felbontású, szép képeket készített! Kár, hogy az összes kép bemutatására nem vállalkozhatunk. Új észlelőnk, Dr. Zseli József, első fotós kísérletei is sikeresek voltak, szép részletfotókat készített óragéppel felszerelt reflektorával.

Szöveges leírások

ARISTARCHUS – HERODOTUS

-47°W, +24°N átmérő: 45 és 35

1989.04.17. 18:00 UT HF= 11^d14^h27^m 80/840 refr. S= 5 T= 3
168x: Feltűnő, nagyméretű, szép kráterpár az O. Procellarum É-i részén. Az A. kráter rendkívül kontrasztos látványt nyújt; belsejét félig árnyék borítja, míg a kráterfal vakító fehér. E gödörszerűen mély kráter teljesen

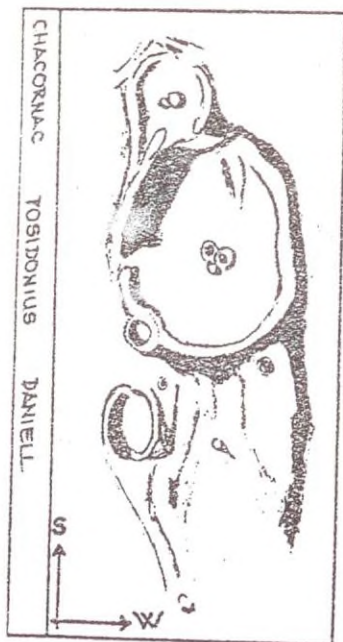

Gassendi kráter
 1989.05.16. 19:45 UT
 Petrovics Péter
 5 L, 87x

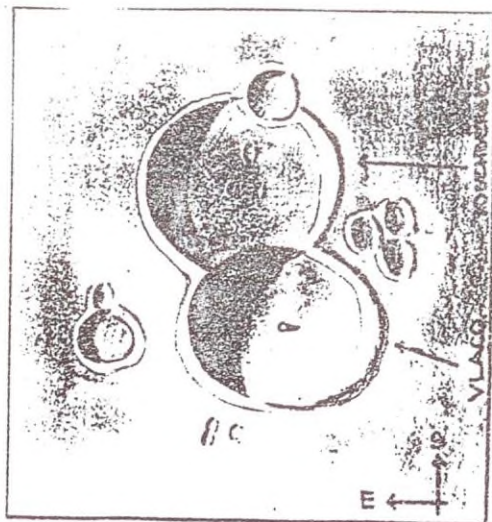
Chacornac-Posidonius-Daniell
 1989.05.10. 18:45 UT
 Voith Petra
 11 T, 169x

Aristarchus-Herodotus
 1989.04.17. 18:00 UT
 Babcsán Gábor
 8 L, 168x

Rosenberger-Vlaco
 1989.05.10.
 Tóth Krisztián

ép, tehát nagyon fiatal lehet. A tőle Ny-ra lévő másik kráter, a H., alacsonyabb peremű, D-en egy romkráter csatlakozik hozzá, amely félig kiemelkedik a medencealjzatból. É-on egy hosszú árokrendszer (a Schröter-völgy) ágazik ki belőle, amely egy változatos, magas (kráterekkel és árkokkal szabdal) térszínhez vezet. (Babcsán Gábor)

GASSENDI kráter

-40°W, -17°S átmérő: 110 km, mélység: 1860 m

1989.05.16. 19:45 UT HF= 11^d07^h59^m 50/700 refr. S= 6 T= 3
87x: Feltűnő, kiemelkedő, szép nagy kráter a M. Humorum D-i részén. Kissé ellipszoid alakú. Már csak kb. 1/8 részét borítja árnyék, ezt a K-i kráterfal veti. É-i részén annyira lepusztult, alacsony a fal, hogy itt egy "rés" szakítja meg a sáncfal ívét. Az É-i falrészre települ rá a kisebb, A jelű kráter, ettől ÉÉK-re pedig a B jelű, melyek még majdnem teljesen árnyékkal fedettek. A G.-nek feltűnő, kifejtett központi csúcsa van, amely legalább 3 tagból áll. A kráter belsejében is sok kiemelkedés, részlet látszik. (Petrovics Péter)

1989.04.17. 23:30 UT, HF= 11^d19^h57^m 100/1050 refl., S= 5 T= 5
210x: Nagyméretű, kissé elliptikus képződmény. Összetett, feltűnő központi csúccsal rendelkezik, mely 3-4 részből áll. Ettől D felé egy vékonyodó, ék alakú 8-9-es intenzitású ív nyúlik ki, egészen a sáncfalig ér. Ezt talán apró kráterek sora vagy a belső talaj egyenetlensége hozza létre ennél a megvilágításnál. A kráterbelső részletdús, átlagos intenzitása 7. A K-i fal nagyon fényes, 9-10-es intenzitású. A K-i sáncfal csak vékony árnyékot vet befelé, amely kissé vastagodik az É-on a falra települt A jelű kráterig. Ettől ÉÉK-re látható a B jelű kráter. A környék is igen részletdús! (Réti Lajos)

KOCSIS ANTAL

Hírünk a világban

Az elmúlt év során a következő fontosabb híradások jelentek meg tevékenységünkről külföldi kiadványokban (1. még Meteor 88/9):

A Sky and Telescope múlt év novemberi számában a hazai meteoros és változós tevékenységről történt említés. (Az Uranometria 2000.0 atlasz hirdetésében pedig fél éven át olvashattuk a Meteor véleményét — több más kiadvány között.) Az Uranometriát ismertető cikkünk (melyet Bartha Lajos írt) a szlovák Kozmos 1989/1. számában is megjelent.

Iskum József napfotóit az NSZK-beli Solar Bulletin 1988 októberi, a Sterne und Weltraum 1989/1. és a The Astronomer 1988 novemberi száma közölte.

Meteorészlelőink munkájáról több ízben is olvashattunk a belga Werk-

groepnieuwsban. Pl. az 1987 végi rádiós Geminida-észlelésekről készítették feldolgozást, amelyben Csóti, Teichner és Tepliczky észlelései szerepeltek. A holland Radiant Vicián Zoltán decemberi Geminidanyomrajzát közölte a Meteor alapján. Gary Kronk nemrég megjelent könyve (Meteor Showers) két magyar megfigyelési eredményt említ az Úpszilon Pegasidákkal és az Aurigidákkal kapcsolatban.

Az IAU Circular 4675., 4690., 4692., 4693., 4743., 4755., 4819. és 4822. számában jelentek meg PVH-észlelések eruptív és kataklizmikus változókról. A The Astronomer 1988 szeptemberi számában az U Del és az EU Del fénygörbéje került közlésre hazai megfigyelések alapján. Az AF0EV Bulletin 1989/2. számában Mizerser Attila cikke olvasható a PVH munkájáról.